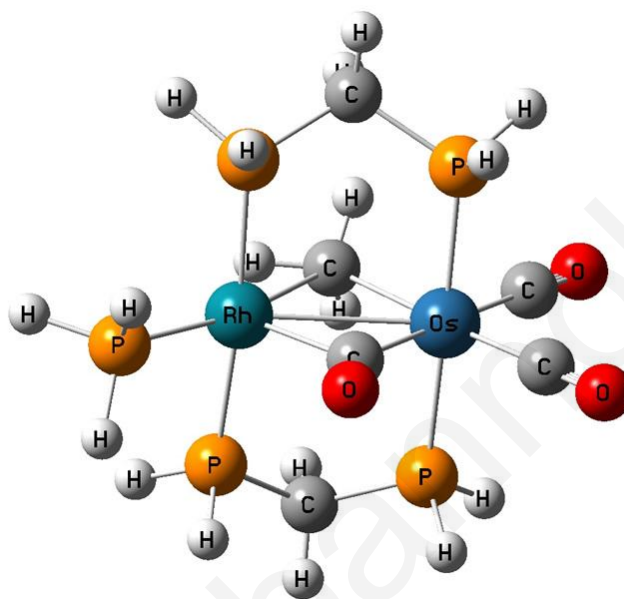

ชุดการสอน วิชาเคมี 1 รหัสวิชา ว30221
เรื่อง พันธะเคมีและแรงยึดเหนี่ยว ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

โดย
นางสาวธนพร ภาบัวภา
ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการ

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
โรงเรียนบัวใหญ่ อำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา
กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา
กรมส่งเสริมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

คำนำ

ชุดการสอนรายวิชาเคมี (เพิ่มเติม) ว3221 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง พันธะเคมี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E) จัดทำขึ้นทั้งหมด 14 ชุด เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ชุดการสอน ชุดที่ 1 พันธะเคมีกับแรงยึดเหนี่ยว จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นนวัตกรรมสำหรับจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ด้วยวิธีการเรียนเป็นกลุ่ม นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ มีการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ฝึกคิด ฝึกค้นคว้า รวบรวมข้อมูลและสรุปองค์ความรู้ด้วยตนเอง ชุดการสอนนี้ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ตลอดจนส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม รวมทั้งคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยกระตุ้นความสนใจของนักเรียน อันส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของนักเรียนให้สูงขึ้น

การจัดทำชุดการสอนรายวิชาเคมี (เพิ่มเติม) ว3221 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง พันธะเคมีชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E) ได้จัดทำขึ้นโดยการประมวลความรู้จากแหล่งต่าง ๆ ที่หลากหลายแล้วนำมาพัฒนาให้อยู่ในรูปแบบที่เป็นระบบ เพื่อให้ผู้สอน ได้ใช้เป็นแนวทางในการเพิ่มพูนประสบการณ์ และทักษะการเรียนรู้แก่นักเรียนให้สอดคล้องตามตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และช่วยให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินอีกด้วย

ธนพร ภาบัวภา

สารบัญ

หน้า

คำนำ.....	ก
สารบัญ.....	ข
บัญชีตาราง.....	ง
บัญชีภาพประกอบ.....	จ
ส่วนประกอบของชุดการสอน.....	1
คำชี้แจงสำหรับครู.....	2
บทบาทครู.....	3
แผนผังการจัดชั้นเรียน.....	3
สิ่งที่ครูต้องเตรียม.....	5
การประเมินผล.....	6
การเรียนรู้ซ่อมเสริม.....	6
บทบาทนักเรียน.....	7
แผนภูมิการใช้ชุดการสอน.....	8
แบบทดสอบก่อนเรียน.....	10
บัตรคำชี้แจง.....	13
บัตรเนื้อหา.....	14
บัตรกิจกรรมที่ 1 พันธะเคมี.....	21
บัตรกิจกรรมที่ 2 แรงยึดเหนี่ยว.....	22
แบบทดสอบหลังเรียน.....	23

หน้า

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน.....	26
บัตรเฉลยกิจกรรมที่ 1 พันธะเคมี.....	27
บัตรเฉลยกิจกรรมที่ 2 แรงยึดเหนี่ยว.....	28
เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน.....	29
กระดาษคำตอบ.....	30
บรรณานุกรม.....	31

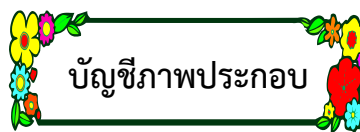

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1.1 แรงยึดเหนี่ยวระหว่างอะตอม (Primary Bonds หรือ Strong Bonds)	16
1.2 แรงยึดเหนี่ยวระหว่างโมเลกุล (Intermolecular)	20

ภาพประกอบ

หน้า

1 พันธะโคเวเลนต์.....	15
2 พันธะไอออนิก.....	15
3 พันธะโลหะ.....	16
4 แรงลอนดอน (London Force).....	17
5 แรงดึงดูดระหว่างขั้ว (Dipole – Dipole Interaction).....	18
6 พันธะไฮโดรเจน.....	19
7 แรงยึดเหนี่ยวภายในโมเลกุลและแรงยึดเหนี่ยวระหว่างโมเลกุล.....	19

ส่วนประกอบของชุดการสอน

ชุดการสอนรายวิชาเคมี (เพิ่มเติม) 1 ว 30221 เรื่อง เรื่องพันธะเคมี
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)
 มีส่วนประกอบ ดังนี้

1. คู่มือครู ประกอบด้วย
  - 1.1 คำชี้แจงสำหรับครู
  - 1.2 บทบาทครู
  - 1.3 แผนผังการจัดชั้นเรียน
  - 1.4 สิ่งที่ครูต้องเตรียม
  - 1.5 การประเมินผล
  - 1.6 การเรียนซ่อมเสริม
  - 1.7 แผนการจัดการเรียนรู้
2. คู่มือนักเรียน ประกอบด้วย
  - 2.1 บทบาทนักเรียน
  - 2.2 เนื้อหาที่จะเรียน
3. สื่อการเรียนและอุปกรณ์การเรียน ประกอบด้วย
  - 3.1 แบบทดสอบก่อนเรียน
  - 3.2 บัตรคำชี้แจง
  - 3.3 บัตรเนื้อหา
  - 3.4 บัตรกิจกรรม
  - 3.5 แบบทดสอบหลังเรียน
  - 3.6 เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน
  - 3.7 บัตรเฉลยกิจกรรม
  - 3.8 เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

คำชี้แจงสำหรับครู

ศึกษาขั้นตอนในการใช้ชุดการสอน ให้เข้าใจและปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างเคร่งครัด

1. ครูสร้างความสนใจและให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
2. ครูแนะนำและอธิบายขั้นตอนการใช้ชุดการสอนรายวิชาเคมี (เพิ่มเติม) 1 ว 30221 เรื่อง เรื่องพันธะเคมี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)
3. อธิบายให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของนักเรียน
4. ครูให้โอกาสนักเรียนที่ไม่เข้าใจได้ซักถามเกี่ยวกับวิธีการเรียน ขั้นตอนการใช้ชุดการสอน หรือบทบาทของนักเรียนเอง ตลอดจนข้อข้องใจอื่น ๆ
5. แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 – 6 คน
6. เมื่อนักเรียนเข้านั่งประจำกลุ่มของตนเองแล้ว หัวหน้ากลุ่มจะรับชุดการสอนกลุ่มละ 1 ชุด
7. ให้นักเรียนประกอบกิจกรรมในเวลาที่กำหนดให้ อย่างเคร่งครัด
8. นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน โดยใช้เวลาไม่เกิน 10 นาที
9. ถ้านักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ที่ระบุไว้ ครูควรให้นักเรียน เรียนซ่อมเสริม แล้วทำแบบทดสอบหลังเรียนให้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้

บทบาทครู

สิ่งที่ครูควรปฏิบัติก่อน หลัง และขณะที่ใช้ชุดการสอน มีดังนี้

1. ครูต้องศึกษาวิธีใช้ชุดการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนรูปแบบการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E) การวัดและประเมินผลให้เข้าใจ
2. ครูต้องค้นคว้า และอ่านเนื้อหาที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม
3. ครูต้องเตรียมการสอนล่วงหน้า เตรียมสถานที่ สื่อการสอนต่าง ๆ ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์อื่น ๆ ที่ไม่ได้จัดไว้ในชุดการสอน ให้พร้อมก่อนที่จะใช้
4. การจัดห้องเรียนควรแบ่งนักเรียนเป็น 6 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คน จัดวางสื่อการสอนตามผัง (อาจเปลี่ยนแปลงได้)

แผนผังการจัดชั้นเรียน

กระดานดำ

โต๊ะครู

กลุ่มที่ 1

กลุ่มที่ 2

กลุ่มที่ 3

กลุ่มที่ 4

กลุ่มที่ 5

กลุ่มที่ 6

5. ครูต้องดูแลตรวจสอบสื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในชุดการสอนให้เรียบร้อย ก่อนและหลังการใช้ทุกครั้ง
6. ครูต้องให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนทุกครั้ง
7. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกหัวหน้ากลุ่ม กลุ่มละ 1 คน และเลขานุการกลุ่ม กลุ่มละ 1 คน
8. ขณะที่นักเรียนประกอบกิจกรรม ครูผู้สอนควรดูแลอย่างใกล้ชิด ถ้าเกิดปัญหาในการเรียนจะได้ให้ความช่วยเหลือทันที รวมทั้งอธิบายข้อสงสัยในการเรียนเป็นรายบุคคลด้วย
9. ขณะที่นักเรียนทำกิจกรรม ครูไม่ควรพูดเสียงดัง หากมีอะไรจะพูด ต้องพูดเป็นรายกลุ่มหรือรายบุคคล ต้องไม่รบกวนการทำกิจกรรมของนักเรียนกลุ่มอื่น ยกเว้นกรณีที่นักเรียนมีข้อสงสัย
10. การสรุปบทเรียนควรเป็นกิจกรรมร่วมกันของนักเรียนทุกกลุ่ม
11. หลังการเรียนและสรุปบทเรียนแล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน ประจำชุดการสอนทุกชุด

ศึกษารายละเอียด
ให้เข้าใจนะคะ

สิ่งที่ครูต้องเตรียม

1. แบบทดสอบก่อนเรียน	จำนวน 33 ชุด
4. บัตรคำชี้แจง	จำนวน 6 ชุด
5. บัตรเนื้อหา	จำนวน 33 ชุด
6. บัตรกิจกรรม	จำนวน 33 ชุด
7. แบบทดสอบหลังเรียน	จำนวน 33 ชุด
8. เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน	จำนวน 6 ชุด
9. บัตรเฉลยกิจกรรม	จำนวน 6 ชุด
10. กระดาษชาร์ท	จำนวน 6 แผ่น
11. หิน	จำนวน 1 ก้อน
12. น้ำ	จำนวน 1 แก้ว
13. เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน	จำนวน 6 ชุด
14. กระดาษคำตอบ	จำนวน 33 ชุด

การประเมินผล

1. ผลการเรียนรู้ประเมินจาก

- 1.1 ประเมินผลจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียน - แบบทดสอบหลังเรียน
- 1.2 ประเมินผลจากผลงานของนักเรียนในการปฏิบัติกิจกรรมจากบัตรกิจกรรม
- 1.3 สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน
- 1.4 ประเมินผลจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2. นักเรียนผ่านเกณฑ์การประเมินผล ร้อยละ 75 ขึ้นไป จึงจะสามารถศึกษา
ชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ชุดต่อไปได้แต่ถ้าไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินนักเรียนต้องเรียนซ่อมเสริม

การเรียนซ่อมเสริม

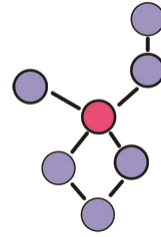
ถ้านักเรียนไม่ผ่านเกณฑ์ตามระบุไว้ ให้นักเรียนได้ศึกษาตามจุดประสงค์ที่ไม่ผ่าน
แล้วทำแบบทดสอบหลังเรียนให้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ โดยในการเรียนซ่อมเสริม
ให้นักเรียนปฏิบัติ ดังนี้

1. ใช้เวลามากกว่าเดิม
2. ให้เพื่อนช่วยเหลือ
3. ครูอธิบายเพิ่มเติม

ทำกิจกรรมให้ผ่านเกณฑ์
ร้อยละ 75 นะครับ จะได้
ไม่ต้องเรียนซ่อมเสริม

บทบาทนักเรียน

ครูต้องชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงบทบาทของนักเรียน ดังนี้

1. การเตรียมตัวของนักเรียน

1.1 ศึกษาชุดการสอนล่วงหน้าก่อนที่จะทำการทดลองหรือปฏิบัติกิจกรรม ต่าง ๆ เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับจุดประสงค์ วัสดุอุปกรณ์และวิธีทดลอง ข้อควรปฏิบัติในการทดลอง เทคนิคการใช้วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือวิทยาศาสตร์ต่าง ๆ และสามารถทำการทดลองได้อย่างถูกต้อง ประหยัดเวลา และมีความปลอดภัย

1.2 วางแผน และจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนรู้ของตนเอง หรือของกลุ่มให้พร้อมสำหรับการปฏิบัติกิจกรรมตามที่ได้รับมอบหมาย

2. หัวหน้ากลุ่ม มีหน้าที่ ดังนี้

2.1 เป็นผู้นำในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม โดยทำหน้าที่อ่านบัตรกิจกรรม เพื่อให้ทุกคนทำตามคำชี้แจงในการประกอบกิจกรรม ให้เป็นไปตามขั้นตอน

2.2 ควบคุมดูแลการทำงาน หรือการประกอบกิจกรรมภายในกลุ่ม ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่ส่งเสียงดังรบกวนกลุ่มอื่น

2.3 ตรวจสอบการจัดเก็บอุปกรณ์ให้เรียบร้อยหลังเสร็จกิจกรรมการเรียนรู้แล้ว

2.4 เป็นผู้ติดต่อกับครูเมื่อมีปัญหาภายในกลุ่ม

2.5 เป็นผู้อ่านบัตรเฉลยแต่ละกิจกรรมให้เพื่อนฟังเพื่อตรวจคำตอบ

3. เลขานุการกลุ่ม มีหน้าที่ดังนี้

3.1 เป็นผู้แจกบัตรกิจกรรมและรวบรวมส่งครูเมื่อสมาชิกทุกคนทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว

4. สมาชิกกลุ่ม มีหน้าที่ ดังนี้

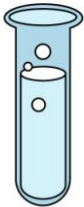
4.1 ปฏิบัติกิจกรรมด้วยความตั้งใจและให้ทันตามกำหนดโดยไม่ชวนเพื่อนคุยหรือเล่น

4.2 ศึกษาบัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม และปรึกษาหารือกันภายในกลุ่ม

4.3 ร่วมอภิปรายและสรุปผลจากการปฏิบัติกิจกรรม

4.4 ช่วยเก็บวัสดุอุปกรณ์ สื่อการสอนต่าง ๆ ของกลุ่มตนเองใส่ซองให้เรียบร้อย

นอกจากบัตรกิจกรรมที่ต้องส่งให้ครูตรวจให้รวบรวมส่งครู

แผนภูมิการใช้ชุดการสอน
รายวิชาเคมี (เพิ่มเติม) 1 ว 30221 เรื่อง พันธะเคมี
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)

ขั้นที่ 1 ขั้นตรวจสอบความรู้เดิม (Elicit)

ขั้นที่ 2 ขั้นสร้างความสนใจ (Engage)

ขั้นที่ 3 ขั้นสำรวจค้นหา (Explore)

ขั้นที่ 4 ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป (Explain)

ขั้นที่ 5 ขั้นขยายความรู้ (Elaborate)

ขั้นที่ 6 ขั้นประเมินผล (Evaluate)

ขั้นที่ 7 ขั้นนำความรู้ไปใช้ (Extend)

ไม่ผ่าน

ซ่อมเสริม

ชุดการสอนรายวิชาเคมี (เพิ่มเติม) 1 ว 30221 เรื่อง พันธะเคมี
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ขั้น (7E)
 ชุดที่ 1 พันธะเคมีกับแรงยึดเหนี่ยว

สาระสำคัญ

สารที่พบทั่วไปในอนุภาคภายในสารจะมีแรงยึดเหนี่ยวซึ่งกันและกัน อาจเป็นแรงยึดเหนี่ยวระหว่างอะตอมหรือแรงยึดเหนี่ยวระหว่างโมเลกุลเพื่อให้สารอยู่รวมกันเป็นก้อน เรียกว่า พันธะเคมี

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้ (K)

1. อธิบายความหมายของพันธะเคมีและสาเหตุของการสร้างพันธะได้
2. อธิบายประเภทของแรงยึดเหนี่ยวได้

ด้านทักษะกระบวนการ (P)

3. นักเรียนสามารถใช้กระบวนการกลุ่มในการสืบค้นความรู้เกี่ยวกับพันธะเคมีกับแรงยึดเหนี่ยวได้

ด้านคุณลักษณะ (A)

4. นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้

แบบทดสอบก่อนเรียน

ชุดที่ 1 พันธะเคมีกับแรงยึดเหนี่ยว

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มีทั้งหมด 10 ข้อ ใช้เวลา 10 นาที
2. ให้ทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับตัวอักษร ก ข ค หรือ ง ที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว ลงในกระดาษคำตอบ

1. พันธะเคมีหมายถึงข้อใด

- ก. แรงดึงดูดระหว่างอะตอม
- ข. แรงผลักดันระหว่างอะตอม
- ค. แรงเกาะเกี่ยวระหว่างอะตอม
- ง. **แรงยึดเหนี่ยวระหว่างอะตอม**

2. การสร้างพันธะเคมีเป็นไปตามข้อใด

- ก. **กฎออกเตต**
- ข. กฎแรงโน้มถ่วง
- ค. กฎของเมนเดล
- ง. กฎการเคลื่อนที่

3. ข้อความเกี่ยวกับพันธะเคมีข้อใดกล่าวถูกต้อง

- ก. พันธะโลหะเป็นพันธะที่มีทิศทางไม่แน่นอน
- ข. พันธะเคมีที่เกิดแรงกระทำระหว่างอิเล็กตรอนกับอิเล็กตรอน
- ค. **พันธะเคมีที่เกิดจากแรงดึงดูดระหว่างนิวเคลียสและอิเล็กตรอน**
- ง. โดยทั่วไปพันธะไอออนิกและพันธะโคเวเลนต์มีความแข็งแรงเท่า ๆ กัน

4. ข้อใดคือพันธะเคมี

- ก. น้ำแข็งแต่ละก้อนหลาย ๆ โมเลกุล และแต่ละโมเลกุลจะมีแรงยึดเหนี่ยวระหว่างกัน
- ข. น้ำแข็งหลาย ๆ โมเลกุลจะมีแรงยึดเหนี่ยวระหว่างกันมากจึงทำให้อยู่เป็นก้อนได้
- ค. น้ำแข็งแต่ละโมเลกุลจะมีแรงยึดเหนี่ยวระหว่างแก๊สไฮโดรเจนกับแก๊สออกซิเจน
- ง. น้ำแข็งแต่ละโมเลกุลจะมีแรงยึดเหนี่ยวระหว่างอะตอมของไฮโดรเจนอะตอม

5. ข้อใด ไม่ใช่ แรงยึดเหนี่ยวระหว่างอะตอม

- ก. พันธะโคเวเลนต์
- ข. พันธะไฮโดรเจน
- ค. พันธะไอออนิก
- ง. พันธะโลหะ

6. ข้อใด ไม่ใช่ แรงยึดเหนี่ยวระหว่างโมเลกุล

- ก. แรงดึงดูดระหว่างขั้ว
- ข. พันธะไฮโดรเจน
- ค. พันธะโคเวเลนต์
- ง. แรงลอนดอน

7. สาเหตุในข้อใดที่ทำให้เกิดชนิดของพันธะเคมีต่างกัน

- ก. องค์ประกอบอนุภาคของสาร
- ข. ชนิดของธาตุที่เกิดพันธะ
- ค. ขนาดโมเลกุลของสาร
- ง. รูปร่างผลึกของสาร

8. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับการสร้างพันธะเคมี

- ก. อะตอมรับเวเลนซ์อิเล็กตรอนของอะตอมอื่นเข้าสู่ชั้นในสุดของตัวเอง
- ข. อะตอมไม่ใช้เวเลนซ์อิเล็กตรอนร่วมกับอะตอมอื่น
- ค. อะตอมให้เวเลนซ์อิเล็กตรอนแก่อะตอมอื่น
- ง. อะตอมใช้อิออนในการสร้างพันธะ

9. แรงลอนดอน คือข้อใด

- ก. แรงที่เกิดจากการดึงดูดทางไฟฟ้าของโมเลกุลที่ไม่มีขั้ว
- ข. แรงยึดเหนี่ยวทางไฟฟ้าของโมเลกุลมีขั้ว
- ค. แรงผลักดันของโมเลกุลไม่มีขั้ว
- ง. แรงผลักดันของโมเลกุลมีขั้ว

10. ข้อใดกล่าวผิด

- ก. เมื่อแรงยึดเหนี่ยวระหว่างโมเลกุลของน้ำถูกทำลายจะอยู่ในสถานะแก๊ส
- ข. ถ้าให้ความร้อนแรงยึดเหนี่ยวระหว่างโมเลกุลของน้ำจะถูกทำลาย
- ค. โมเลกุลของน้ำยึดเหนี่ยวกันในรูปของของเหลว
- ง. แรงยึดเหนี่ยวของน้ำจะอยู่ในรูปของของแข็ง

ขอให้นักเรียนทุกคนโชคดี

บัตรคำชี้แจง

ชุดที่ 1 พันธะเคมีกับแรงยึดเหนี่ยว

1. เมื่อนักเรียนแบ่งกลุ่มแล้วดำเนินการเลือกหัวหน้ากลุ่มและเลขานุการกลุ่ม นักเรียนที่เหลือเป็นสมาชิกกลุ่ม เมื่อได้หัวหน้ากลุ่มแล้วให้หัวหน้ากลุ่มเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมต่อ
2. หัวหน้ากลุ่มตรวจสอบสิ่งที่อยู่ในซองว่ามีครบถ้วนหรือไม่ โดยดูจากรายการหน้าของกิจกรรมแล้วอ่านหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มให้เพื่อนฟัง

หัวหน้ากลุ่ม

- * เป็นผู้นำในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม
- * ควบคุมดูแลการปฏิบัติกิจกรรมภายในกลุ่ม
- * ตรวจสอบเช็คการจัดเก็บอุปกรณ์ให้เรียบร้อย
- * เป็นผู้ติดต่อประสานงานกับครูเมื่อมีปัญหา
- * อ่านบัตรเฉลยให้เพื่อนฟังเพื่อตรวจคำตอบ

เลขานุการกลุ่ม

- * เป็นผู้แจกบัตรกิจกรรมและรวบรวมส่งครูเมื่อสมาชิกทุกคนทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว

สมาชิกกลุ่ม

- * ปฏิบัติกิจกรรมด้วยความตั้งใจและให้ทันตามกำหนดเวลา
- * ศึกษาบัตรเนื้อหา บัตรกิจกรรม
- * ร่วมอภิปรายและสรุปผลจากการปฏิบัติกิจกรรม
- * ช่วยเก็บวัสดุอุปกรณ์ สื่อการสอนต่าง ๆ ใส่ซองให้เรียบร้อย

3. เมื่อแต่ละกลุ่มทำกิจกรรมเสร็จเรียบร้อยแล้วให้ทำแบบทดสอบหลังเรียน
4. เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้สมาชิกทุกคนเก็บสื่อการสอนทุกอย่างใส่ซองให้เรียบร้อย

บัตรเนื้อหา

ชุดที่ 1 พันธะเคมีกับแรงยึดเหนี่ยว

สารในธรรมชาติส่วนใหญ่จะไม่อยู่ในอิสระโดดๆ แต่อยู่รวมกันเป็นกลุ่มเป็นก้อน ถ้าต้องการแยกสารที่อยู่รวมกันออกจากกัน เช่น การแยกก้อนหินออกเป็นก้อนเล็ก ๆ ต้องใช้พลังงานโดยใช้แรงทุบหรือนำไปเผาไฟ การแยกสารเคมีออกจากกันจะใช้พลังงานหรือไม่ ตัวอย่างทั้งหมดจะเห็นได้ว่า การแยกสารออกจากกันนั้นต้องใช้พลังงาน ดังนั้น อนุภาคภายในของสารจะต้องมีแรงยึดเหนี่ยวซึ่งกันและกัน โดยแรงยึดเหนี่ยวระหว่างของแข็งนั้นจะมากกว่าของเหลวและก๊าซ

พันธะเคมี (Chemical bond) หมายถึง แรงยึดเหนี่ยวระหว่างอะตอมเพื่อให้อยู่ในโมเลกุล หรือแรงยึดเหนี่ยวระหว่างโมเลกุลเพื่อให้อยู่กันเป็นก้อน คำว่า พันธะ มาจาก Bond ซึ่งหมายถึง แรงยึดเหนี่ยว ดังนั้นเมื่อกล่าวถึงพันธะเคมี ก็จะศึกษาถึงแรงยึดเหนี่ยวในทางเคมีนั่นเอง ซึ่งอาจจะเป็นแรงยึดเหนี่ยวระหว่างอะตอมด้วย และยักรวมถึงแรงยึดเหนี่ยวระหว่างโมเลกุลด้วยกันให้เป็นกลุ่มก้อน

สาเหตุที่มีการสร้างพันธะ

จากความรู้เรื่องธาตุหมู่ 8A (ก๊าซเฉื่อย) จัดเป็นธาตุที่เฉื่อยต่อการเกิดปฏิกิริยากับธาตุอื่นๆ ที่เป็นเช่นนี้เพราะก๊าซเฉื่อยมีการจัดเรียงอิเล็กตรอนในวงนอกสุดเป็น 8 (ยกเว้น He เป็น 2) ทำให้โครงสร้างอะตอมของก๊าซเฉื่อยเสถียร มีพลังงานต่ำ ดังนั้นในการสร้างพันธะเคมีของอะตอมของธาตุอื่นๆ จึงพยายามที่จะทำให้ตัวเองเสถียรเหมือนก๊าซเฉื่อย โดยอาจจะมีการจ่ายเวเลนซ์อิเล็กตรอนออกไปหรือรับอิเล็กตรอนเพิ่มเข้ามา หรือนำเอาเวเลนซ์อิเล็กตรอนมาใช้ร่วมกับอะตอมอื่น ทั้งนี้เพื่อให้เวเลนซ์อิเล็กตรอนครบ 8 ซึ่งเป็นไปตามกฎที่ใช้สร้างพันธะเคมี เรียกกฎนี้ว่า “กฎออกเตต” (Octet rule)

1. อะตอมให้อิเล็กตรอนในชั้นพลังงานนอกสุด (เวเลนซ์อิเล็กตรอน) แก่อะตอมอื่น
2. อะตอมรับอิเล็กตรอนในชั้นพลังงานนอกสุดของอะตอมเข้าสู่ชั้นนอกสุดของตัวเอง

3. อะตอมใช้อิเล็กตรอนในชั้นพลังงานนอกสุดร่วมกันกับอิเล็กตรอนในชั้นพลังงานนอกสุดของอะตอมอื่น ซึ่งทำให้เกิดแรงยึดเหนี่ยวระหว่างอะตอมของธาตุแล้ว ยังสามารถเกิดแรงยึดเหนี่ยวระหว่างโมเลกุลของสารได้ด้วย

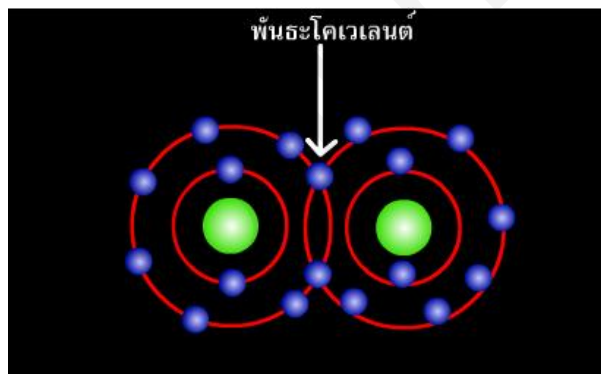
ประเภทของแรงยึดเหนี่ยว

แรงยึดเหนี่ยวระหว่างอนุภาคของสารทางเคมีแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. แรงยึดเหนี่ยวระหว่างอะตอม (Primary Bonds หรือ Strong Bonds)

เป็นแรงยึดเหนี่ยวภายในโมเลกุล (Intramolecular Forces) หรือในผลึกไอออนิกและผลึกโลหะ เป็นแรงยึดเหนี่ยวระหว่างอะตอม ซึ่งแรงยึดเหนี่ยวระหว่างอะตอม แบ่งออกเป็น 3 ชนิด คือ

1.1 พันธะโคเวเลนต์ (Covalent Bond) เป็นแรงดึงดูดระหว่างอิเล็กตรอนที่แชร์กันกับนิวเคลียส

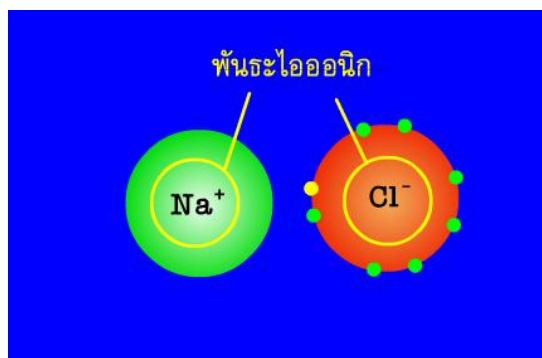

ภาพที่ 1 : พันธะโคเวเลนต์

ที่มา : http://www.il.mahidol.ac.th/e-media/ap-chemistry1/chemical_bonding/covalent.htm

1.2 พันธะไอออนิก (Ionic Bond) เป็นแรงดึงดูดระหว่างไอออนบวกกับ

ไอออนลบ

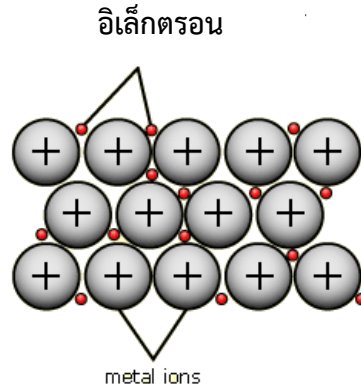

ภาพที่ 2 : พันธะไอออนิก

ที่มา : http://www.il.mahidol.ac.th/e-media/ap-chemistry1/chemical_bonding/covalent.htm

1.3 พันธะโลหะ (Metallic Bond) เป็นแรงดึงดูดระหว่างไอออนบวกกับ

เวเลนซ์อิเล็กตรอน

ไอออนบวกของโลหะ

ภาพที่ 3 : พันธะโลหะ

ที่มา : http://www.myfirstbrain.com/student_view.aspx?ID=58697

ตารางที่ 1.1 แรงยึดเหนี่ยวระหว่างอะตอม (Primary Bonds หรือ Strong Bonds)

ชนิดของพันธะเคมี	ชนิดของธาตุ ที่เกิดพันธะ	หลักการ
พันธะโควาเลนต์	อโลหะกับอโลหะ	มีการใช้อิเล็กตรอนร่วมกันเป็นคู่ ๆ
พันธะไอออนิก	โลหะกับอโลหะ	มีการถ่ายโอนอิเล็กตรอนจากให้แก่อโลหะ เนื่องจากโลหะมีค่าพลังงานไอออไนเซชัน (ionization energy) ต่ำ แต่อโลหะมีค่าสัม พรรคภาพอิเล็กตรอน (electron affinity) สูง ดังนั้นโลหะจึงมีแนวโน้มที่จะให้ อิเล็กตรอน และอโลหะมีแนวโน้มที่จะรับ อิเล็กตรอน
พันธะโลหะ	โลหะกับโลหะ	อิเล็กตรอนวิ่งไปทั่ว (ทะเลอิเล็กตรอน) ทำให้เหนียว นำไฟฟ้าได้ และเป็นมันวาว

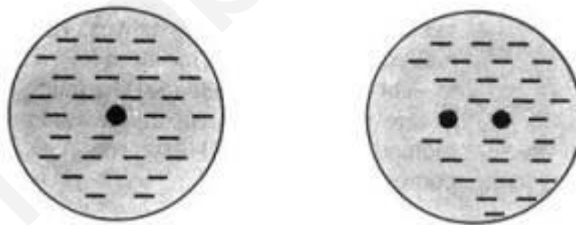
2. แรงยึดเหนี่ยวระหว่างโมเลกุล (Intermolecular) เกิดขึ้นเฉพาะ

ในพันธะโคเวเลนต์ ใช้บอกจุดเดือด เป็นแรงยึดระหว่างโมเลกุลกับโมเลกุล (Secondary Bonds หรือ Weak Bonds) ซึ่งอาจเป็นโมเลกุลชนิดเดียวกันหรือต่างชนิดกันก็ได้

เมื่อโมเลกุลหลายๆ โมเลกุลอยู่รวมกันเป็นกลุ่มเป็นก้อนได้นั้น จะต้องมีความยึดเหนี่ยวระหว่างโมเลกุลซึ่งยึดแต่ละโมเลกุลเหล่านั้น ตัวอย่างเช่น น้ำในแก้วหนึ่งประกอบด้วยโมเลกุลของน้ำจำนวนมากโดยที่แต่ละโมเลกุลยึดเหนี่ยวกันในรูปของของเหลว เมื่อให้ความร้อนแรงยึดเหนี่ยวระหว่างโมเลกุลของน้ำก็就会被ทำลาย และทำให้โมเลกุลของน้ำเป็นอิสระจากกันได้ จึงอยู่ในสถานะก๊าซ

แรงยึดเหนี่ยวระหว่างโมเลกุล (Intermolecular) แบ่งออกเป็น 3 ชนิด คือ

2.1 แรงลอนดอน (London Force) เป็นแรงที่เกิดจากการดึงดูดทางไฟฟ้าของโมเลกุลที่ไม่มีขั้วซึ่งแรงดึงดูดทางไฟฟ้านั้น เกิดได้จากการเคลื่อนที่ของอิเล็กตรอนอย่างเสียสมดุลทำให้เกิดขั้วเล็กน้อย และขั้วไฟฟ้าเกิดขึ้นชั่วคราวนี้เอง จะเหนี่ยวนำกับโมเลกุลข้างเคียงให้มีแรงยึดเหนี่ยวเกิดขึ้น ดังภาพ

อิเล็กตรอนสม่ำเสมอ

อิเล็กตรอนมีการเปลี่ยนแปลงตามเวลา

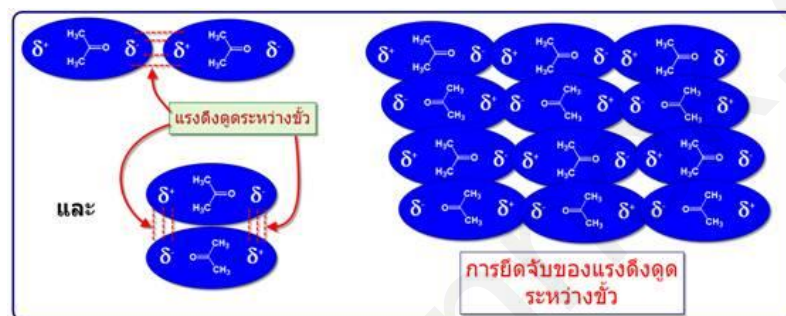
ภาพที่ 4 : แรงลอนดอน (London Force)

ที่มา : <http://www.scimath.org/socialnetwork/groups/viewbulletin/1854-29?groupid=292>

2.2 แรงดึงดูดระหว่างขั้ว (Dipole-Dipole Interaction) เป็นแรงยึดเหนี่ยว

ที่เกิดระหว่างโมเลกุลที่มีขั้วสองโมเลกุลขึ้นไปเป็นแรงดึงดูดทางไฟฟ้าที่แข็งแกร่งกว่าแรงลอนดอน เพราะเป็นชั้นไฟฟ้าที่เกิดขึ้นอย่างถาวร โมเลกุลจะเอาด้านที่มีประจุตรงข้ามกันหันเข้าหากัน ตามแรงดึงดูดทางประจุ เช่น H_2O HCl H_2S และ CO เป็นต้น ดังภาพ

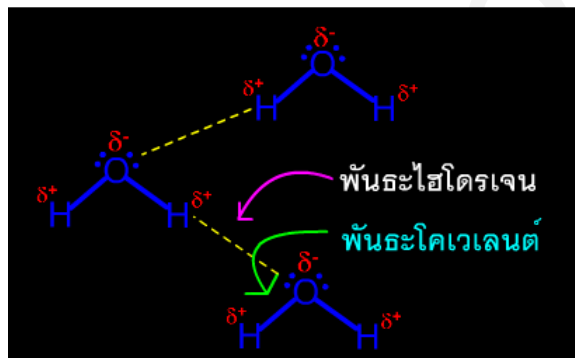
ภาพที่ 5 : แรงดึงดูดระหว่างขั้ว (Dipole-Dipole Interaction)

ที่มา : <http://www.scimath.org/socialnetwork/groups/viewbulletin/1854-29?groupid=292>

2.3 พันธะไฮโดรเจน (Hydrogen Bond) เป็น แรงยึดเหนี่ยวที่มีค่าสูงมาก

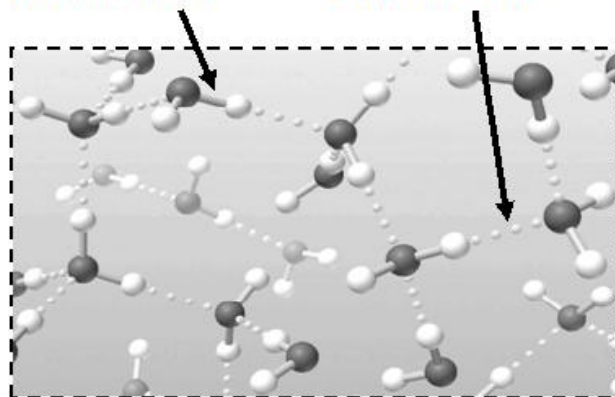
โดยเกิดระหว่างไฮโดรเจนกับธาตุที่มีอิเล็กตรอนคู่โดดเดี่ยวเหลือ เกิดขึ้นได้ต้องมีปัจจัยต่างๆ ได้แก่ ไฮโดรเจนที่ขาดอิเล็กตรอนอันเนื่องจากถูกส่วนที่มีค่าอิเล็กโตรเนกาติวิตี สูงในโมเลกุล ดึงไป จนกระทั่งไฮโดรเจนมีสภาพเป็นบวกสูงและจะต้องมีธาตุที่มีอิเล็กตรอนคู่โดด เดี่ยว เหลือและมีความหนาแน่นอิเล็กตรอนสูงพอให้ไฮโดรเจนที่ขาดอิเล็กตรอนนั้น เข้ามาสร้าง แรงยึดเหนี่ยวด้วยได้เช่น H_2O HF NH_3 เป็นต้น ดังภาพ

ภาพที่ 6 : พันธะไฮโดรเจน

ที่มา : http://www.il.mahidol.ac.th/e-media/ap-chemistry1/chemical_bonding/covalent.htm

แรงยึดเหนี่ยวภายในโมเลกุล   แรงยึดเหนี่ยวระหว่างโมเลกุล
(พันธะโคเวเลนต์)   (พันธะไฮโดรเจน)

ภาพที่ 7 : แรงยึดเหนี่ยวภายในโมเลกุลและแรงยึดเหนี่ยวระหว่างโมเลกุล

ที่มา : <http://www.scimath.org/socialnetwork/groups/viewbulletin/1854-29?groupid=292>

ตารางที่ 1.2 แรงยึดเหนี่ยวระหว่างโมเลกุล (Intermolecular)

ชนิดของแรง	ชนิดของโมเลกุล	หลักการ
แรงลอนดอน	ยึดโมเลกุลไม่มีขั้วกับโมเลกุลไม่มีขั้ว	แรงยึดเหนี่ยวอ่อน ๆ
แรงดึงดูดระหว่างขั้ว	ยึดโมเลกุลมีขั้วกับโมเลกุลมีขั้ว	แรงยึดเหนี่ยวที่มากกว่าแรงลอนดอน
พันธะไฮโดรเจน	เกิดระหว่างไฮโดรเจนกับธาตุที่มีอิเล็กตรอนคู่โดดเดี่ยวเหลือ	พันธะที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากแรงดึงดูดระหว่างโมเลกุลสองโมเลกุล ซึ่งแต่ละโมเลกุลนั้นประกอบด้วยอะตอมของไฮโดรเจนสร้างพันธะโคเวเลนต์กับอะตอมของธาตุที่มีค่าอิเล็กโตรเนกาติวิตี (en) สูงมากๆ

บัตรกิจกรรมที่ 1 พันธะเคมี

ชื่อ.....สกุล.....เลขที่.....

จุดประสงค์

- อธิบายความหมายของพันธะเคมีและสาเหตุของการสร้างพันธะได้

คำชี้แจง นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

- กฎออกเตต กล่าวไว้ว่าอย่างไร

1.....

2.....

3.....

- พันธะเคมี หมายถึง

.....

.....

.....

- ก๊าซเฉื่อยมีการจัดเรียงตัวของอิเล็กตรอนวงนอกสุดจำนวนเท่าใด

.....

.....

.....

คะแนนเต็ม 5 ได้คะแนน.....คะแนน

บัตรกิจกรรมที่ 2

แรงยึดเหนี่ยว

ชื่อ.....สกุล.....เลขที่.....

จุดประสงค์

1. อธิบายประเภทของแรงยึดเหนี่ยวได้

คำชี้แจง นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่เห็นว่าถูกต้อง
และทำเครื่องหมาย ✗ หน้าข้อความที่เห็นว่าผิด

- .....1. พันธะไอออนิกเป็นแรงดึงดูดระหว่างไอออนบวกกับไอออนลบ
- .....2. พันธะโคเวเลนต์เป็นแรงดึงดูดระหว่างอิเล็กตรอนที่แชร์กัน
กับนิวเคลียส
- .....3. พันธะโลหะเป็นแรงดึงดูดระหว่างไอออนบวกกับเวเลนซ์อิเล็กตรอน
- .....4. พันธะโคเวเลนต์มีการใช้อิเล็กตรอนร่วมกันเป็นคู่ ๆ
- .....5. พันธะไอออนิกเป็นแรงยึดเหนี่ยวระหว่างอะตอมของโลหะกับโลหะ
- .....6. พันธะโคเวเลนต์เป็นแรงยึดเหนี่ยวระหว่างอะตอมของอโลหะกับอโลหะ
- .....7. แรงลอนดอนเป็นแรงที่เกิดจากแรงผลักทางไฟฟ้า
- .....8. แรงดึงดูดระหว่างขั้วเป็นแรงยึดเหนี่ยวระหว่างอะตอม
- .....9. พันธะไฮโดรเจนเป็นแรงยึดเหนี่ยวระหว่างอะตอม
- .....10. พันธะไอออนิกเป็นแรงยึดเหนี่ยวระหว่างอะตอม

คะแนนเต็ม 10 ได้คะแนน.....คะแนน

แบบทดสอบหลังเรียน
ชุดที่ 1 พันธะเคมีกับแรงยึดเหนี่ยว

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มีทั้งหมด 10 ข้อ ใช้เวลา 10 นาที
2. ให้ทำเครื่องหมายกากบาท (X) ทับตัวอักษร ก ข ค หรือ ง ที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว ลงในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใด **ไม่ใช่** แรงยึดเหนี่ยวระหว่างอะตอม
  - ก. พันธะโคเวเลนต์
  - ข. **พันธะไฮโดรเจน**
  - ค. พันธะไอออนิก
  - ง. พันธะโลหะ
2. พันธะเคมีหมายถึงข้อใด
  - ก. แรงดึงดูดระหว่างอะตอม
  - ข. แรงผลักดันระหว่างอะตอม
  - ค. แรงเกาะเกี่ยวระหว่างอะตอม
  - ง. **แรงยึดเหนี่ยวระหว่างอะตอม**
3. สาเหตุในข้อใดที่ทำให้เกิดชนิดของพันธะเคมีต่างกัน
  - ก. องค์ประกอบอนุภาคของสาร
  - ข. **ชนิดของธาตุที่เกิดพันธะ**
  - ค. ขนาดโมเลกุลของสาร
  - ง. รูปร่างผลึกของสาร
4. การสร้างพันธะเคมีเป็นไปตามข้อใด
  - ก. **กฎออกเตต**
  - ข. กฎแรงโน้มถ่วง
  - ค. กฎของเมนเดล
  - ง. กฎการเคลื่อนที่

5. ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับการสร้างพันธะเคมี

- ก. อะตอมรับเวเลนซ์อิเล็กตรอนของอะตอมอื่นเข้าสู่ชั้นในสุดของตัวเอง
- ข. อะตอมไม่ใช้เวเลนซ์อิเล็กตรอนร่วมกับอะตอมอื่น
- ค. **อะตอมให้เวเลนซ์อิเล็กตรอนแก่อะตอมอื่น**
- ง. อะตอมใช้อิออนในการสร้างพันธะ

6. ข้อความเกี่ยวกับพันธะเคมีข้อใดกล่าวถูกต้อง

- ก. พันธะโลหะเป็นพันธะที่มีทิศทางไม่แน่นอน
- ข. พันธะเคมีที่เกิดแรงกระทำระหว่างอิเล็กตรอนกับอิเล็กตรอน
- ค. **พันธะเคมีที่เกิดจากแรงดึงดูดระหว่างนิวเคลียสและอิเล็กตรอน**
- ง. โดยทั่วไปพันธะไอออนิกและพันธะโคเวเลนต์มีความแข็งแรงเท่า ๆ กัน

7. ข้อใดกล่าวผิด

- ก. เมื่อแรงยึดเหนี่ยวระหว่างโมเลกุลของน้ำถูกทำลายจะอยู่ในสถานะแก๊ส
- ข. ถ้าให้ความร้อนแรงยึดเหนี่ยวระหว่างโมเลกุลของน้ำจะถูกทำลาย
- ค. โมเลกุลของน้ำยึดเหนี่ยวกันในรูปของของเหลว
- ง. **แรงยึดเหนี่ยวของน้ำจะอยู่ในรูปของของแข็ง**

8. ข้อใดคือพันธะเคมี

- ก. น้ำแข็งแต่ละก้อนหลาย ๆ โมเลกุล และแต่ละโมเลกุลจะมีแรงยึดเหนี่ยวระหว่างกัน
- ข. น้ำแข็งหลาย ๆ โมเลกุลจะมีแรงยึดเหนี่ยวระหว่างกันมากจึงทำให้อยู่เป็นก้อนได้
- ค. น้ำแข็งแต่ละโมเลกุลจะมีแรงยึดเหนี่ยวระหว่างแก๊สไฮโดรเจนกับแก๊สออกซิเจน
- ง. **น้ำแข็งแต่ละโมเลกุลจะมีแรงยึดเหนี่ยวระหว่างอะตอมของไฮโดรเจนอะตอม**

9. ข้อใด **ไม่ใช่** แรงยึดเหนี่ยวระหว่างโมเลกุล

- ก. แรงดึงดูดระหว่างขั้ว
- ข. พันธะไฮโดรเจน
- ค. **พันธะโคเวเลนต์**
- ง. แรงลอนดอน

10. แรงลอนดอน คือข้อใด

- ก. แรงที่เกิดจากการดึงดูดทางไฟฟ้าของโมเลกุลที่ไม่มีขั้ว
- ข. แรงยึดเหนี่ยวทางไฟฟ้าของโมเลกุลมีขั้ว
- ค. แรงผลักดันของโมเลกุลไม่มีขั้ว
- ง. แรงผลักดันของโมเลกุลมีขั้ว

ขอให้นักเรียนทุกคนโชคดี

ข้อที่	คำตอบ
1	ง
2	ก
3	ค
4	ง
5	ข
6	ค
7	ข
8	ค
9	ก
10	ง

ทำได้ก็คะแนนคะ

บัตรเฉลยกิจกรรมที่ 1

พันธะเคมี

จุดประสงค์

1. อธิบายความหมายของพันธะเคมีและสาเหตุของการสร้างพันธะได้

คำชี้แจง นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. กฎออกเตต กล่าวไว้ว่าอย่างไร

แนวคำตอบ

1. อะตอมให้อิเล็กตรอนในชั้นพลังงานนอกสุด (เวเลนซ์อิเล็กตรอน) แก่อะตอมอื่น
2. อะตอมรับอิเล็กตรอนในชั้นพลังงานนอกสุดของอะตอมเข้าสู่ชั้นนอกสุดของตัวเอง
3. อะตอมใช้อิเล็กตรอนในชั้นพลังงานนอกสุดร่วมกันกับอิเล็กตรอนในชั้นพลังงานนอกสุดของอะตอมอื่น ซึ่งทำให้เกิดแรงยึดเหนี่ยวระหว่างอะตอมของธาตุแล้ว ยังสามารถเกิดแรงยึดเหนี่ยวระหว่างโมเลกุลของสารได้ด้วย

2. พันธะเคมี หมายถึง

แนวคำตอบ

แรงยึดเหนี่ยวระหว่างอะตอมเพื่อให้อยู่ในโมเลกุล หรือแรงยึดเหนี่ยวระหว่างโมเลกุล เพื่อให้ทำให้อยู่กันเป็นก้อน

3. ก๊าซเฉื่อยมีการจัดเรียงตัวของอิเล็กตรอนวงนอกสุดจำนวนเท่าใด

แนวคำตอบ

ก๊าซเฉื่อยมีการจัดเรียงอิเล็กตรอนในวงนอกสุดเป็น 8 (ยกเว้น He เป็น 2)

บัตรเฉลยกิจกรรมที่ 2

แรงยึดเหนี่ยว

จุดประสงค์

1. อธิบายประเภทของแรงยึดเหนี่ยวได้

คำชี้แจง นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความที่เห็นว่าถูกต้อง
และทำเครื่องหมาย ✕ หน้าข้อความที่เห็นว่าผิด

- .....✕ 1. พันธะไอออนิกเป็นแรงดึงดูดระหว่างไอออนบวกกับไอออนลบ
- .....✓ 2. พันธะโคเวเลนต์เป็นแรงดึงดูดระหว่างอิเล็กตรอนที่แชร์กัน
กับนิวเคลียส
- .....✓ 3. พันธะโลหะเป็นแรงดึงดูดระหว่างไอออนบวกกับเวเลนซ์อิเล็กตรอน
- .....✓ 4. พันธะโคเวเลนต์มีการใช้อิเล็กตรอนร่วมกันเป็นคู่ ๆ
- .....✕ 5. พันธะไอออนิกเป็นแรงยึดเหนี่ยวระหว่างอะตอมของโลหะกับโลหะ
- .....✓ 6. พันธะโคเวเลนต์เป็นแรงยึดเหนี่ยวระหว่างอะตอมของอโลหะกับอโลหะ
- .....✕ 7. แรงลอนดอนเป็นแรงที่เกิดจากแรงผลักทางไฟฟ้า
- .....✕ 8. แรงดึงดูดระหว่างขั้วเป็นแรงยึดเหนี่ยวระหว่างอะตอม
- .....✕ 9. พันธะไฮโดรเจนเป็นแรงยึดเหนี่ยวระหว่างอะตอม
- .....✓ 10. พันธะไอออนิกเป็นแรงยึดเหนี่ยวระหว่างอะตอม

ข้อที่	คำตอบ
1	ข
2	ง
3	ข
4	ก
5	ค
6	ค
7	ง
8	ง
9	ค
10	ก

ทำได้ก็คะแนนคะ

ชื่อ.....สกุล.....เลขที่.....

คำชี้แจง

ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย (X) ลงในช่องข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

ทดสอบก่อนเรียน

ทดสอบหลังเรียน

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				

คะแนนเต็ม 10 คะแนน

ทดสอบก่อนเรียนได้.....คะแนน

ทดสอบหลังเรียนได้.....คะแนน

คะแนนพัฒนา.....คะแนน

- กรมวิชาการ. ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ ฯ :
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2551.
- _____. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ ฯ :
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2552.
- เทพจำนง แสงสุนทร. คู่มือ - เตรียมสอบเคมี ม.4 เล่ม 2. กรุงเทพฯ ฯ : ภูมิบัณฑิต, ม.ป.ป.
- นิพนธ์ ตังคณารักษ์. Compact เคมี ม.4 เล่ม 1. กรุงเทพฯ ฯ : แม็ค, 2555.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. หนังสือเรียนรายวิชาเพิ่มเติม เคมี
เล่ม 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ ฯ :
โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว, 2556.
- สราญ พฤกษ์สุนทร. คู่มือรายวิชาเพิ่มเติม เคมี ม. 4 – 6 เล่ม 1 – 2. กรุงเทพฯ ฯ :
พ.ศ.พัฒนา, 2554.
- _____. คู่มือเคมี ม.4 เล่ม 1 - 2 ฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ ฯ : พ.ศ.พัฒนา, ม.ป.ป.
- สุธน เสถียรยานนท์. คู่มือเคมี (chemistry) ม. 4 เล่ม 1 – 2 ชุดเรียนเยี่ยม. กรุงเทพฯ ฯ :
ประสานมิตร, ม.ป.ป.
- ilMahidol. “พันธะเคมี,” โควาเลนต์. 2556. <http://www.il.mahidol.ac.th/e-media/ap-chemistry1/chemical_bonding/covalent.htm> 13 เมษายน 2556.
- Myfirstbrain. “คำศัพท์เคมี,” พันธะ. 2555.<http://www.myfirstbrain.com/student_view.aspx?ID=58697> 13 เมษายน 2556.
- SciMath คลังความรู้สู่ความเป็นเลิศ. “คลังความรู้,” พันธะเคมี. 2554.
< <http://www.scimath.org/socialnetwork/groups/viewbulletin/1854-29?groupid=292>> 13 เมษายน 2556.